

מסורת הש"ס

(ב) (נטלם רש"י.)

הגרות הב"ה

(ב) נ"ב דקא אפריכו ודאמרי:

גילוי הש"ס

רש"י ר"ה אי דאמרי כי יום שני הוה וקשה לי ה"א כה"ל לא בעי שלמי דמי שפירי היה נחמת חייב וכו' כגל מה דמשני אלף דאמרי קדומי ומי"ש רש"י ד"ה דמקדמי דכל שקדס שגלת את שניה להעד נעשה מעשה פני וכו' וכו' לרש"י לפרש דאמרי אפריכו שגלת שפירי נעשה המעשה וע"ע:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עד.

עין משפט
גר מצווה

צ"ח א מ"י פ"ט מה"ל
עוד הלכה ב:

דפרכינן לעיל בתר דמפקי ליה לחירות דמי עין בעי לשלומי ליה ויכולין לומר לעומדו בלא כדאמר ב"ה היו דונקין (סנהדרין מה). דיכולין לומר לאוסרה על צבלה בלא וי"ל דלמאי דמוקי לה השתא במיפק והומה מקיפין דליירי כשעמד כבר בדין ומתמחה כבר נתפרקס הדבר שאלא העבד לחירות והרב בעלמו מודה דקתני שהרב אומר כן שעמד בדין וכל עיקר שגלוי לדין עכשיו לפי שהעבד מוכר דמי עינו וממין את הרב לדין ורבו מודה לו דמי שני לכך כי אלו סהדי לא אלו אלף לגרע כמו של עבד שאס יבאו עדים על דמי עינו לא יהיה ממש בדבריהם ויודעים הם שיבאו עדים אצל מעיקרא לא הוה ידעינן דמיירי כשעמד בדין אפי' הרב מודה כמה פעמים לדין העבד לעדים דמדה בקנס פטור משום הכי פריך שפיר בתר דמפקי ליה לחירות כו' וא"ת למה דתק אב"י לאוקמי לסיפא במיפק והומה כיון דעמד בדין מוקמינן לה יאמר שהעבד מוכר דמי עינו והרב מודה לו דמי שני והביא עבד עדים והפיל את שני וסימא את עינו ובלו עדים והימוס וי"ל דודאי ה"ה כן שזה אס מיפק הוה ע"י הודאת הרב כמו על פי עדים אלף אורחא דמילתא נקט שאין רגילות הרב להודות כלל אלף כשיש עדים בדבר:

דאבתי גברא א"א פחיב.
אין הטעם משום דאי הוה בעי הוה אפי' לנ"ד ומודה ומיפטור דאפי' לשמואל דלמר לקמן (דף ע"ה). מודה בקנס ואח"כ בלא עדים חייב הכא כיון דלא עמד בדין לא משבינן לגברא בר חיובא לענין קנס כדפרישית בסוף המנחה (על ג. וס: ד"ה זכא) כשנשמעין דהחלט השור: **ונמצאו וספיסם קפאי.** בן הן סיפא הולך לומר שהעדים שהוכרו צבריתם שהומו הם היו ראשונים משום דלדין לומר דפסקין לדינא אפומייהו דאין העדים וזממם משלמים עד שיגמר הדין על פיהם ואס לא שבאו תחילה לא ה"מ למפסק דינא אפומייהו אבל ברישא אע"פ שבאו לסוף פסקין דינא אפומייהו: **עבד ב"ה דהו טיבד** הוה

מדסיפא. בשמי כמות. להכי תלי רישא נסיפא דרישא לא ניחא לן לאוקמה בשמי כמות אלף בג' משום דקתני שהרי הרב אומר כן ואי דלא אחאי כמ' אחריתי מקמי דידעו ואמרו איפכא לא הוה ניחא ליה כהני דמפקי ליה לעבד לחירות אלף מדסיפא מיתוקמא בשמי כמות וע"כ במיפק והומה מוקמת ליה הלכך רישא נמי אוקי במיפק והומה: **סרי טעבד אומר** כן. דניחא ליה דמפקי ליה לחירות והכי ליה דמי עין: **בפראי.** אומן שמוימן: **אלימא דלא קמודו.** הנן קוליה עבד. בעי קמאי לשלומי: **דקאמרי עמנו הייסם ותו לא מידי:** **ואפכינשו.** ואהנו ליה לרב לפוטרו ומי עין שכן מרובין מדמי שן ומיחיה עבד נפיק לחירות: **ואפכינשו.** והכא ליכא למימר כדאמר רבא ברישא דלמאי כמ' אחריתי מקמי דידעו ואמרי איפכא סימא את עינו והפיל את עינו דאי אחאי כמ' אחריתי ברישא והרב אמרי הני הפיל את עינו וסימא ליה עינו כיון דלא אפומייהו פסקין דינא אלף בראשונים שמוקיסי את הרב לדמי שן שישנו כגלל דמי עין של אחרונים אפילו נמלאו וזממין אלו האחרונים לא הו מחייבי דאין עדים וזממם מתחייבים עד שיגמר הדין על פיהם הלכך הן סיפא מוכחא לפוס ריהטא בשמי כמות ומיפק והומה: **ופכי דמי.** בין רישא ובין סיפא כיון דהשתא מוקמת לה במיפק והומה ובשמי כמות עדים הכי דמי: **אי דאמרי אחורי בני בפראי.** כגון דאמרי קמאי יום ראשון הוה מעשה ואמרו בתראי ואמרי יום שני הוה מעשה ואיפכא הוה: **אכסי כוליה עבד בעי לשלומי לרב.** דמי מחייבי ליה מיס ראשון להוליא עבדו לחירות אכסי לא הוה בר חיובא דהא כיוס שני הוה מעשה ואכסי כוליה עבד בעי לשלומי לרב דכי אלו לאסיהו לחיוביה לרב אכסי לאו בר חיובא הוה: **דמקדמי אקדומי בני בפראי.** שהם מורים קודם שגלת כמ' ראשונה להעיד נעשה מעשה: **ואי דלא.** העמידו העבד לרבו בדין קודם שגלת כמ' ראשונה להעיד אכסי כולי דמי עבד בעי לשלומי דהא כוליה בעי אפסודיה מיניה דלמאי גברא לא מיחייב דאי ומודה ומפטור דמדה בקנס פטור וחירות דשן ועין קנסא הוה: **כשעמד בדין.** על החבלות הללו ע"י עדים אחרים צ"ד אחר וחיוביהו להניח העבד וכרת דהשתא אי קאמי בעלים קמן הא לא מהניא ליה הודאה וקתנע ליה האי עבד הפלת את שני וסימא את שני והעמדתיך בדין ונתחייבת לי דמי עינו והביא עדים אלו על כך ואמרו סהדי אחריתי ואפכינשו ואמרו לא מיחייבנו צ"ד אלף דמי שן ואפומייהו הלכך בין רישא ובין סיפא אדמי עבד לא מחייבי דהא מב"ד קמא נפק עבד לחירות אלף שזה היה מחויב בו אבל דמי עין משלמי לעבד כגבא דרישא דהא ממונא דעין אית ליה גביה מביט דין קמא וקבעו הני למיפטריה ובסיפא משלמי דמי עין לרב דקא מחייבי ליה אשקרא וע"כ בדאפכינשו מוקמת ליה דאי לא הכי כיון דליכא סהדי אבי דינא קמא כוליה עבד בעי לשלומי: **דוקיא דרבא.** דהכחשה תחילת הומה היא מהניא אלו גבי שנים אומרים הרב ושנים אומרים לא הרב דלימכחשו קמאי ולא קטלינן ליה ולעולם! אימא לך כיון דבעיל סהדומייהו לא מהניא ביה מורת הומה: **מדרישא.** מוכחא בשלש כיתות דקתני שהרי הרב אומר כן אלמא דלמאי כמ' אחריתי ברישא דהוה מחייב ליה דמי עין: **סיפא נמי כגלל.** כמות ונהי דלא אפשר דתהי כמ' אחריתי קודמת דא"כ דקמאי אמרי סימא והרב הפיל והרב אמרי הפיל והרב סימא לא מיגמר דינא אפומייהו ומימן דמי עינא אלף דמי שן והי כגלל דתריייהו וכיון דלא נגמר הדין על פיהם לא מחייבי הני מליעפי בזומה דכת שלישיית מיחו הכי מוקי לה דלמאי הני בי תרי ברישא ואמרי הפיל והרב סימא ופסקין לדינא אפומייהו כו': **דקא מכחשי לקמאי.** ובעלה עדותן דלא יהי דמיס היסוריס וקמני דמי נמלאו וזממם על ידי כמ' שלישיית משלמין: **אלף סיפא לפה** לי. לאוקמה בדוחקא בשלש כיתות הא בתרי סגיא ובדאפכינשו ואפומייהו ורישא כדמשמע בשלשה ואלף בדאפכינשו ומיחו מינה ליכא למדקא מידי: נישוק